

ZDRAVÁ MĚSTA, OBCE, REGIONY
ČESKÉ REPUBLIKY

PODZIMNÍ ŠKOLA Zdravých měst

úvodní seminář
Krnov, 2. listopadu 2016

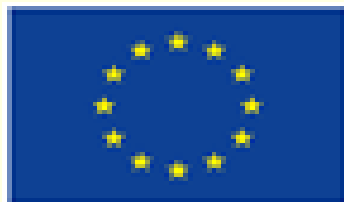
www.ZdravaMesta.cz/ps2016

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo životního prostředí

*Tato akce byla připravena za
finanční podpory SFŽP a MŽP.*

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Strategie adaptací na změnu klimatu ve Zdravém městě Chrudimi

- podzimní škola NSZM -

Z. Frélich, V. Lekeš, R. Misiáček

Krnov, 2.11.2016

Projektový tým

Základní termíny

■ MITIGACE

= zmírňování klimatické změny

(snižování emisí CO₂ a dalších skleníkových plynů, energetika, zateplování, elektromobilita)

■ ADAPTACE

= reakce na probíhající klimatickou změnu

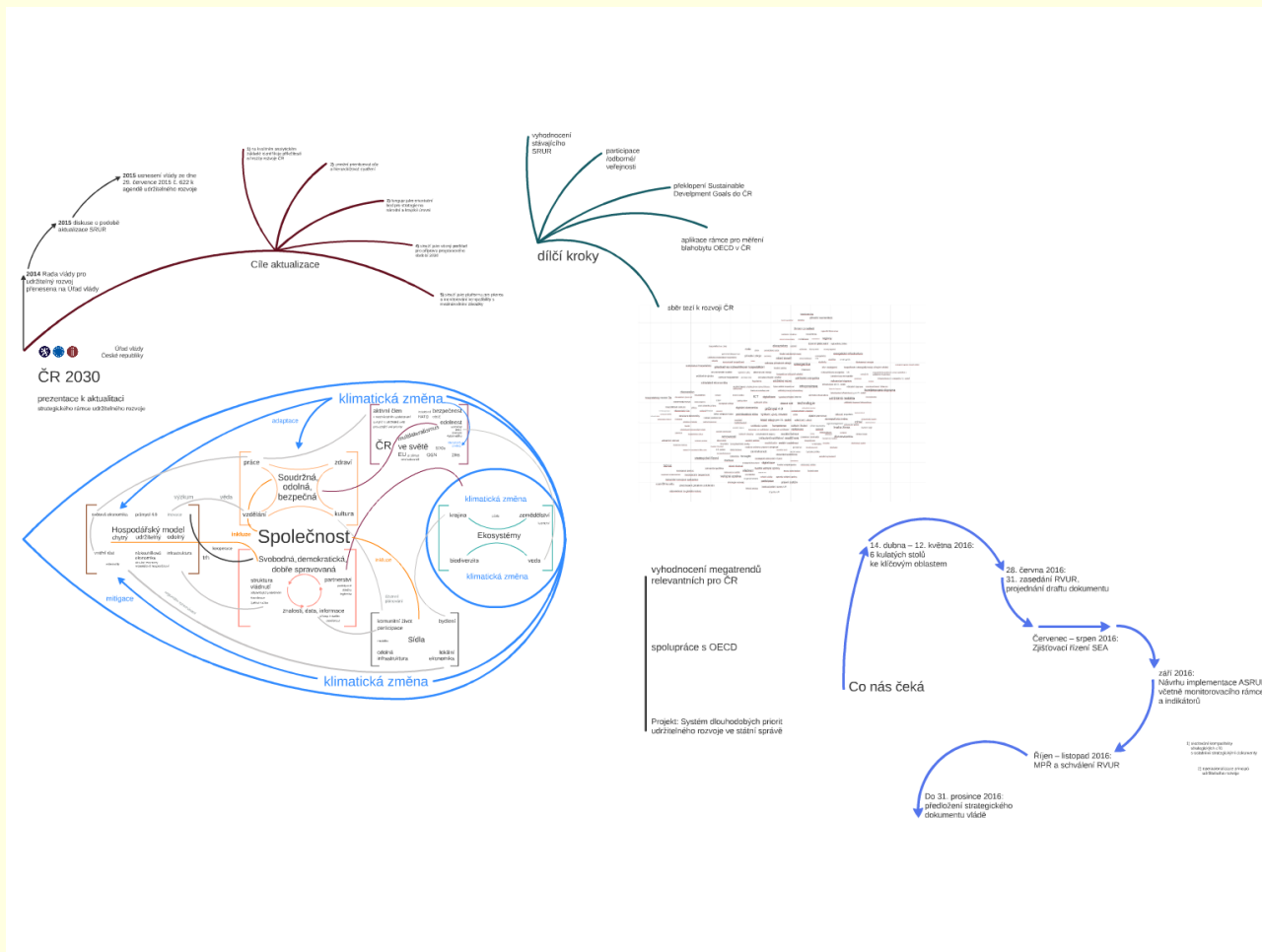
(protipovodňová opatření, šetření vodou, snižování teploty ve městech, opatření v oblasti zdraví, ad.....)

Proč strategie adaptací vůbec?

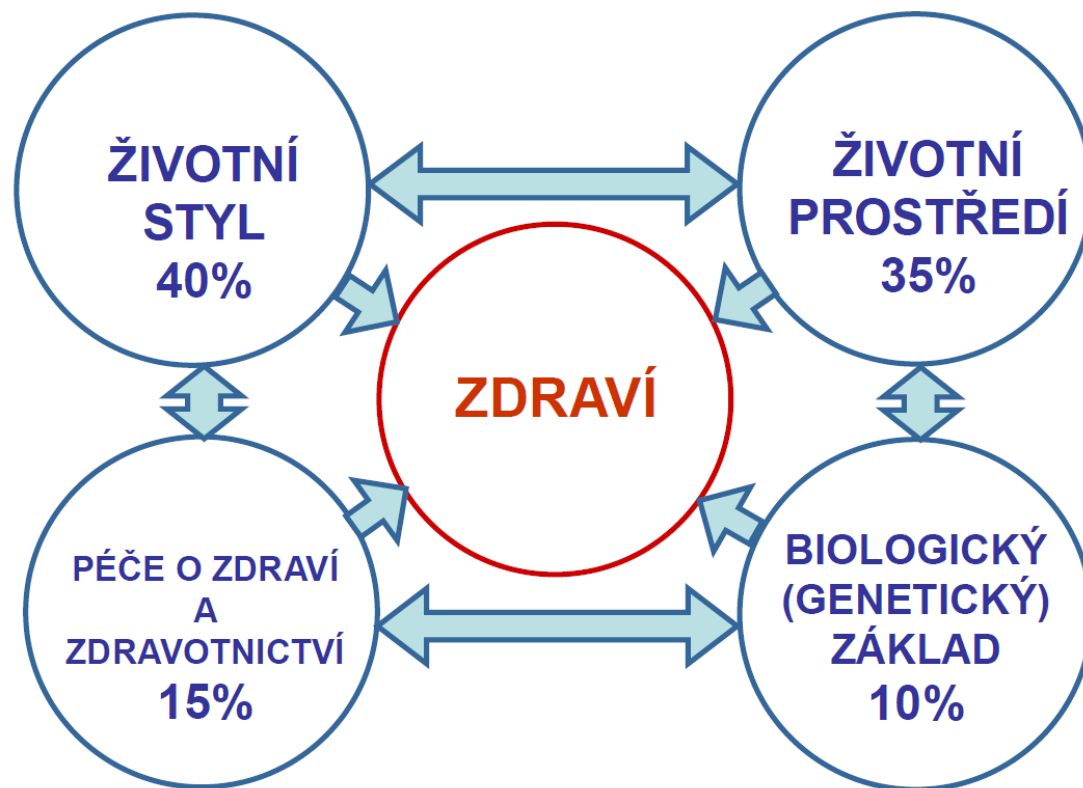
- Dosud řešení problémů v oblasti voda, sucho, eroze... samostatně
- Většina opatření zaměřená na zmírňování vlivů na klima (ŽP, UM, energetika)
- Přes snahy v oblasti zmírňování vlivu na klima nelze dopady zastavit
- Změna klimatu zpravidla:
 - zvýrazní stávající problémy
 - přinese nové problémy
 - některé (menšinu) zmírní či odstraní
- Možnost financování z ESIF, bilaterálních či národních zdrojů

Proč strategie adaptací (právě) ve Zdravých městech?

- Zpravidla „osvícenější“ města
- Zkušenější a více znalá svých problémů (audity, hodnocení „B“)
- Strategicky plánující
- Zvyklá na identifikované problémy reagovat
- Dosud již řešící část problematiky, avšak izolovaně
- Posun metodiky MA21
- *Výše uvedené platí (i když ne vždy) podle dosažené kategorie*

Klima a zdraví

Hlavní dokumenty v ČR

- **Závazek ČR ke snížení produkce skleníkových plynů**
- **Politika životního prostředí ČR**
- **Národní program na zmírnění dopadů klimatu**
- **Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a rizik souvisejících se změnou klimatu (2015)**
- **Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015)**
- **Politika ochrany klimatu ČR**
- **Strategie na úrovni měst (Praha, Plzeň, Brno, Ostrava, ad.)**

Stávající aktivity zaměřené na mitigaci a adaptaci

- Indikátory operačních programů ESIF, Národních dotačních titulů, nástrojů územní dimenze (RAP krajů, ITI aglomerací, IPRÚ), apod.
- Pakt starostů a primátorů (6000) - SEAP a **Mayors adapt** (60)
- European Green Cities (1. z 12 indikátorů)
- Smart Cities / Smart Region
- Life – klima
- Bilaterální programy

NEJDE O NIC ZÁŠADNĚ NOVÉHO

nicméně jde o:

- rámec pro stávající „izolovaná“ opatření (SP, audit...)
- doplnění dalších opatření
- vytvoření systému

Průběh zpracování Strategie v Chrudimi

- **Využití zkušeností se zpracováním strategií v oblasti klimatu na úrovni ČR**
- **Využití zahraničních zkušeností**
- **Napojení na příslušné dokumenty na úrovni ČR**
- **Propojení s dokumenty města i MA21**
- **Části: Analýza – Návrh strategie – Akční plán - Implementace**
- **Dokončení ke konci roku 2016 (únor 2017)**

Průběh zpracování strategie - Metoda

- Kombinace expertních návrhů a využití znalostí místních klíčových aktérů
- Zpracování návrhů expertním týmem a jejich projednání na workshopech (plánovány 3)
- Identifikace rizik na základě provedené odborné analýzy a místní situace (zranitelnost)
- Návrh reakce na rizika – systém adaptačních opatření
- Implementace

Metoda – Expertní podklady a následné workshopy

- **1: Informace o cílech strategie, metodě zpracování, spolupráci úřadu a expertů. Scénáře dopadů klimatické změny**

Předběžná identifikace rizik

- **2: SWOT analýza rizik.**

Předběžná identifikace opatření, diskuse k implementaci

- **3: Projednání návrhu strategie, včetně akčního plánu a implementace**

Interakce s existujícími dokumenty města

- **Strategický plán**

- **Územní plán**

- **Plán zdraví**

- **Audit MA21**

-
.....

-
.....

Součinnost města

- Spoluorganizace workshopů
- Umožnění zapojení vybraných zástupců úřadu
- Spolupráce při získávání dat
- Podpora při zajišťování účasti vybraných klíčových aktérů
- Spolupráce při marketingu
- Šíření dobré praxe – povinnost měst vyšší kategorie
-

SWOT – silné stránky

- Zdravé město a místní Agenda 21, existence SP
- Spolupráce města s občany na přípravě revitalizací veřejných prostranství a dalších projektů
- Fungující a široká komunikační síť pro informovanost občanů (rozhlas, zpravodaj, Web, úřední deska, SMS)
- Dobrá kondice lesních porostů na území města a přítomnost chráněných území v katastru města
- Říčka Chrudimka poblíž centra města s doprovodnou zelení
- Řada ploch veřejné zeleně
- Realizace řady projektů snižujících spotřebu energie (mitigace)

SWOT – slabé stránky

- Vysoký podíl zastavěných ploch (průmyslové a obchodní zóny)
- Převažuje zemědělsky intenzivně využívaná krajina a nízké zastoupení lesů – nižší ekologická stabilita
- Výskyt povodňových stavů a eroze (splachy z polí) – vodní toky nejsou ochráněny na Q_{100}
- Na druhé straně nižší srážky
- Částečný přechod na vytápění domácností fosilními palivy v okrajových místních částech (mitigace)
- Nízká kvalita povrchových vod, zejména potoky vykazují zvýšené znečištění
- Nedořešená koncepce ÚSES

SWOT – příležitosti

- Existence strategie adaptací – systémové řešení a orientace na priority
- Spolupráce v rámci NSZM (dobrá praxe)
- Přenos zahraničních zkušeností
- Využívání finančních prostředků z relevantních dotačních zdrojů
- Zvyšující se podpora ze strany státu
- Komplexní pozemkové úpravy, ÚSK
- Protipovodňová a protierozní opatření
- Město jako příklad
- Další formy osvěty - zapojení veřejnosti

SWOT – hrozby

- Povodňové ohrožení řekou Chrudimkou
- Předpoklad nárůstu teplot, zejména v letním období a vln veder (PET – fyziologicky ekvivalentní teplota)
- Četnější a intenzivnější období sucha, pokles hladiny PD
- Častější výskyt klimatických extrémů
- Ohrožení biodiverzity, rozvoj invazních druhů
- Zdravotní důsledky, mj. pro stárnoucí populaci, alergie, zhoršení životní pohody

SWOT – hrozby

- Povodňové ohrožení řekou Chrudimkou
- Předpoklad nárůstu teplot, zejména v letním období a vln veder (PET – fyziologicky ekvivalentní teplota)
- Četnější a intenzivnější období sucha, pokles hladiny PD
- Častější výskyt klimatických extrémů
- Ohrožení biodiverzity, rozvoj invazních druhů
- Zdravotní důsledky, mj. pro stárnoucí populaci, alergie, zhoršení životní pohody